

MAHASHO WA PFUNZO WA GAUTENG**MULINGO WA TSHITIFIKHEITI TSHA MATIRIKI**

**TSHIVENDA LUAMBO LWA DAMUNI
GIREIDI YA NTHA
BAMMBIRI LA VHUVHILI**

**KHETHEYANYO YA A
VHURENDI****MBUDZISO 1**

1.1	Pfunzo.	(1)
1.2	Mudzimu/Yehova.	(2)
1.3	– Murendi u tama u ri vhudza uri pfunzo ndi yone <u>ndivho</u> ya muthu. – Pfunzo i <u>fhata</u> muthu. – Pfunzo ndi <u>yone</u> yo faraho vhutshilo ha muthu munwe na munwe. – Pfunzo ndi yone ino <u>disa</u> vhut<u>ali</u> na <u>ndivho</u> kha muthu. – Mihumbulo <u>yothe</u> ine muthu a vha nayo i <u>diswa</u> nga yone pfunzo.	(1)
1.4	Pfunzo ine muthu a vha nayo.	(1)
1.5	Kha zwikolo.	(1)
- [10]**

MBUDZISO 2

2.1	2.1.1 <u>Madi</u> a <u>disa</u> zwivhuya kha vhathu.	(2)
2.1.2	– Nga u <u>fhata</u> tsini na milambo. – Tsini na <u>miedzi</u>. – U tambela khao. – U <u>fhata</u> hune ha vha na madi/tavhela.	(1)
2.1.3	Vhathu vha nga <u>dada</u> na u hanganea.	(2)
2.1.4	– Murendi u <u>toda</u> ri tshi guda uri <u>madi</u> a na mushumo u fhio kha vhathu. – U <u>toda</u> ri tshi shavhela kule nao. – U <u>si</u> a levhele nga u <u>fhata</u> tsini nao.	(4)

- 2.1.5 Liedzamuthu/Lifanyamuthu.
 – Madi arali a siho mavu a nga si kone u vha a vhudi. Mavu a toda
madi tshifinga tshothe. (3)
[15]
- 2.2 2.2.1 Muthu o no dzula o kambiwa nga halwa. (2)
- 2.2.2 Kha vhutshilo ha tsho vhu si havhudzi. (2)
- 2.2.3 Vhutshilo ha tshidakwa a vhu takadzi muthu lune u vho tou fana na vhathu
 vho lovhaho. (3)
- 2.2.4 U fhata na u sasalandza vhutshilo ha tshidakwa. (2)
- 2.2.5 Nga u funesa zwa Fhano shangoni, tsha vho hangwa Mudzimu. (2)
- 2.2.6 Uri hu dzulwa nga zwiilo nga mulandu wa halwa. (2)
- 2.2.7 Uri tshi litshe ndila yatsho mmbi / I si yavhudzi. (2)
[15]
- 2.3 2.3.1 Muvhili wa muthu. (2)
- 2.3.2 – Lifanyisi. (1)
 – Muthu ane a vha na zwiito zwi si zwavhudzi. (2)
- 2.3.3 Musadzi ane a dzuli vhuhadzi nga u bva afha a ya afha. (3)
- 2.3.4 U dzumbama khayo kha mabako. (2)
- 2.3.5 Mudzimu / Yehova. (1)
- 2.3.6 – U nakisa mupo. (1)
 – U tsireledza tshifhinga tsha mimuya. (1)
 – U nea vhudzulo kha phukha. (1)
 – U nea vhudzulo na vhukhudo kha zwinoni. (1)
[15]
- 2.4 2.4.1 Vhutungu ha vhutshilo ha muthu. (2)
- 2.4.2 – Murendi u tama u ri vhudza ngaha vhutungu vhune muvhili wa
tangana naho. (1)
 – Vhutungu vhune vhabebi vha vhu wana musi vha tshi sedza vhana
 vhavho. (1)
 – Vhutungu vhune muthu a vhu wana musi a tshi tshila vhutshilo vhu
 si havhudzi. (1)
 – Vhutungu ha vhutshilo ha muthu vhu sa Shandukiho. (2)
- 2.4.3 Vhutshilo vhu sa shandukiho. (2)
- 2.4.4 Ndila. (1)

- 2.4.5 Kha vhabebi vhashu, vhutungu vhu a hula musi vha tshi sedza vhutshilo ha vhana vhavho. (2)
- 2.4.6 Tadulu / Makoleni. (1)
- 2.4.7 – Lifanyisi. (1)
- 2.4.8 Mavuni / hune wa bva hone (1)
[15]

KHETHEKANYO YA B

MBUDZISO 3

- 3.1 – Vho-Matidze.
 – Ndi vho ne vhane mafhongo manzhi a mona khavho.
 – Vha a kondiselwa vhutshilo.
 – Vha a rwiwa phanda ha vhathu.
 – Ndi vhone vhone rwelewa Muduhulu.
 – Dirama yothe I disendeka nga vhuloi havho.
 – Vhathannga vhe Malisoni, vha amba nga havho.
 – Vho-Gumani na Mufumakadzi wavho.
 – Vho-Mugada vha dzulela u amba nga.
 – Vho-Matidze.
 – Vhakoma Vho-Rathiyaya na Malukuta vha toda u ita tshelede nga u vha Pomoka vhuloi.
 – Nditsheni a tshi wa kha donngi u ri o rwiwa nga Vho-Matidze.
 – Mungome Timhaka uri Vho-Matidze ndi muloi.
 – Musi Nditsheni o lovha nga u luñwa nga nowa hu pomokwa Vho-Matidze.
 – Vho-Matidze vha a vhulawa vha tshi vhulahelwa hone vhuloi vhu siho.
 – Vhadzulapo na vhone vha ri Vho-Matidze ndi muloi. [30]
- 3.2.1 – Vha rwa Vho-Matidze dzundeni.
 – Vha rwa Vho-Matidze nga luvhalelo.
 – Vha rwa Vho-Matidze musi vhe ndilani ya uya mungomeni.
 – Vha semana phanda ha vhumusanda.
 – Vha ri vhamusanda ndi mutukana. 3x1=(3)
- 3.2.2 – Likhaulambilu.
 – Huna dzinndwa.
 – Huna mabulayo.
 – Hu shuluwa malofha, Vho-Gumani vha vhulaha Vho-Matidze. 3x1=(3)
- 3.2.3 – Vho-Malukuta vho ri vha do fhodza
 – Nditsheni o wa kha mbongola zwa vha balela. (1)
 – Nditsheni o lumiwa nga nowa, vha ri vha do zwi kona zwa div ha kunda. (1)
 – Musi Vho-Gumani vho halifha vha tshi toda u vhulaha vhathu, Vho-Malukuta vho ri Vho-Gumani vha zwandani zwavho.
 – Vho-Gumani vho fhedza vho vhulaha na u huvhadza vhathu. (1)

3.2.4	– Ha mahayani. – Hu iwa dzundeni. – Hu ŋwiwa pfumbavhulo. – Hu kha di lisiwa. – Hu iwa mungomeni. Vha u tenda kha zwa vhomaine.	3x1=(3)
3.2.5	– Mbado yo Shuma. – Yo v̄hulaha Vho-Matidze. – Yo rema Vho-Rathiyaya. – Yo Vhulaha Vho-Ravhudzulo.	(1) (1) (1) (1)
3.2.6	Afho hune zwithu zwa vha zwo vhifha tshothe. – Nditsheni a tshi lovha o lumiwa nga ḥnowa. – Vho-Matidze na Vho-Gumani vhe mungomeni. – U farwa ha Vho-Matidze nga thangu. – U remekanywa ha vhatu nga Vho-Matidze.	(1) (1) (1) (1)
3.2.7	Mungome a si wa vhukuma ngauri u tenda kha zwine vhatu vha amba zwone.	(2)
3.2.8	Ndi vho-Matidze, vho-Gumani vho vha vha tshi dzulela uri vho-Matidze ndi muloi.	(2)
3.2.9	Malukuta ri mu vhona sa mubvumbedza wa vhufhura na u lutanya. O fhura vho-Gumani nga u vha vhudza uri vho-Matidze vha khou vha lowa. samba lenelo li lutanya a vha vhatu.	(2)
3.2.10	Ndi vhakoma vho-Rathiyaya na Malukuta.	(2)
3.2.11	Ndi u ya madzundeni a Musanda u lima na u t̄ahula khathihi na u vhiga mafhungo hone.	(2)
		[30]

KHETHEKANYO YA C

MBUDZISO 4

- 4.1 – La Vho-Matambule li a elana na zwo bvelelaho kha nganea iyi.
 – Ntsundeni u ri Vho-Matambule vho mu ambisa zwi si zwone.
 – Vho-Nguluvhe vho lovha nga thothotho ha pfi ndi Vho-Matambule vho vha viaho.
 – Mavhele e vha lima hu pfi ho lima maduxwane.
 – Vhana vhavho vho shaya khonani.
 – Vha a farwa vha songo tshinya tshithu.
 – Vha a pandelwa mushumoni vha songo tshinya.
 – Vha a pandelwa doroboni nga samba la u via.
 – Murathu wavho Latani u vhulawa a songo tshinya tshithu.
 – Madzanga o hana u fhedisa nndu a ri vha a via.
 – Vhasadzi vha tshi vha vhona vha a shavha vha ri vha shavha u viwa.
 – Ungani o ri ndi vhone vho mu dzhielaho musidzana wawe Ntsundeni.
 – Hu pfi vha fanelu u panelwa shangoni nga mulandu wa phungo ya u via.
 – Vho-Matambule hu pfi vha na tshituhu nge vha vhofha Ntsundeni o tswa ngeno ho pfi vha mu vhofhe nga mune wa bindu.

- Vho-Matambule vha khou vhengelwa u fara muthu o tswaho. (1)
- 4.2 4.2.1 - Tshishonga o vhudza Ungani uri Ntsundeni u pfana na Vho-Matambule. (1)
- Ungani mafhungo aya o mu dina vhukuma. (1)
 - Tshishonga u vhudza Ungani uri Ntsundeni ndi mbava. (1)
 - Ungani u pfa izwe, ene a ri ha mali mbava. (1)
- 4.2.2 Ndi a uri Ntsundeni u pfana na Vho-Matabule. (2)
- 4.2.3 Nge Tshishonga a vho pfana na Ntsundeni ngauri Ungani o vha o mu tala. (2)
- 4.2.4 - Ntsundeni o zwifhela Vho-Matambule uri vho mu ambisa, ngavhuya zwo da zwa wanala zwauri u khou zwifha.
- Vhabebi vhawe vho ri Vho-Nguluvhe vho viwa nga Vho-Matambule, ngoho yo da ya wanalea.
 - Vho-Balavhali na Vho-Mutshekwa vha zwifhela Vho-Matambule, nga vhuya zwo da zwa wanala uri Vho-Matambule a vhana Mulandu. (3x1)= (3)
- 4.2.5 - Vho-Matambule vho pfana na Vho-Mugwabana uri vha ambe uri Vho-Mutshekwa vha khou loiwa nga Vho-Matambule.
- Hezwi ho vha u itela uri Mapholisa vha kone u wanedza Vho-Mutshekwa, Vho-Balavhali na Ntsundeni vhe kha shiashia ya u amba uri ndi vhone vho vhulayaho Vho-Nguluvhe.
 - Mapholisa vha a lalela vha pfa zwothe. (3x1)= (3)
- 4.2.6 - Mahayani.
- Hu kha di itwa thothotho.
 - Hu a shulwa nga vhutoko.
 - Hu kha di iwa Musanda.
 - Hu kha di limiwa. (3x1)= (3)
- 4.2.7 - Phungo ya u via.
- Vha a mupfela vhutungu musi o farwa.
 - Vha a muhumbelela pfarelo kha Vho-Malabi.
 - Vha a tenda u lifha mulandu we a tshinya.
 - Vha humbula u lifhedza nga u pomoka Vho-Matambule nga samba la u via. (3x1)= (3)
- 4.2.8 Ndi vho-Balavhali, vho-Mutshekwa Dzhendedzi na vho-Matambule. (2)
- 4.2.9 Ndi vhfumakadzi vhavhili vho-Nyadzanga na vho-Avheani, tshitumbu tsho wanala mulindini wa thagalu. (2)
- 4.2.10 Mahafhe, Muvanya na thothotho. (3)
- 4.2.11 U pandelwa mushumoni
- U pfuluswa shangoni le vha vha vha tshi dzula khalo
 - U shavhiwa nga vhatu (3)